

SCI-CONF.COM.UA

TOPICAL ASPECTS OF MODERN SCIENTIFIC RESEARCH

**PROCEEDINGS OF X INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
JUNE 13-15, 2024**

**TOKYO
2024**

TOPICAL ASPECTS OF MODERN SCIENTIFIC RESEARCH

Proceedings of X International Scientific and Practical Conference

Tokyo, Japan

13-15 June 2024

Tokyo, Japan

2024

UDC 001.1

The 10th International scientific and practical conference “Topical aspects of modern scientific research” (June 13-15, 2024) CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2024. 602 p.

ISBN 978-4-9783419-2-1

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Topical aspects of modern scientific research. Proceedings of the 10th International scientific and practical conference. CPN Publishing Group. Tokyo, Japan. 2024. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/x-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-topical-aspects-of-modern-scientific-research-13-15-06-2024-tokio-yaponiya-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: tokyo@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2024 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2024 CPN Publishing Group ®

©2024 Authors of the articles

СЕРБО-УКРАЇНСЬКІ ВІДНОСИНИ У ХХІ СТ.

Власюк Ігор Миколайович,

к. і. н., доцент

Житомирський державний університет
імені Івана Франка, м. Житомир, Україна

Анотація: проаналізовано стан сербо-українських відносин у ХХІ ст., їхні проблеми та виклики, пов'язані з російсько-українською війною 2022-2024 рр. Висвітлено історичний досвід зв'язків між сербами та українцями попередніх століть.

Ключові слова: Україна; Республіка Сербія; російсько-українська війна; санкції; міжетнічний конфлікт.

Дослідження сербо-українських відносин, враховуючи виклики сьогодення для України залишається актуальною темою у вітчизняній історичній науці.

Тема дослідження знайшла своє відображення у ряді наукових праць українських науковців, зокрема: О. Бірюкової [1], О. Ткачик [9], П. Кралюка [4], Ю. Майстренко [5], О. Павленка [6] та ін.

Метою дослідження є аналіз сучасних сербо-українських відносин у ХХІ ст., з урахуванням історичного досвіду взаємозв'язків між двома народами та подій останніх років.

Сербо-українські відносини сягають своїм корінням у попередні століття. Особливо вони пов'язані з ХVІІІ ст., коли серби шукали підтримки у національно-визвольній боротьбі проти Османської імперії, яка завоювала їх територію ще в другій половині ХV ст. Зв'язки українців із сербами підтримувалися через владу Російської імперії. Серби у цей час мігрували на українські землі, рятуючись від османського поневолення та експлуатації [2]. Об'єднували сербів та українців релігійні та культурні взаємозв'язки. Відомо,

що південні слов'яни навчалися у Київській духовній академії в ХІХ – на початку ХХ ст. [11]. ХХ століття стало періодом багатьох державно-політичних трансформацій в житті Сербії, яка проте відігравала домінуючу роль у складі Королівства сербів, хорватів та словенців; також була владним центром у складі СФРЮ під керівництвом Йосипа Броза Тіто.

Звільнення території Югославії від нацистської окупації періоду Другої світової війни відбувалося силами військ 3-го та 2-го Українського фронтів спільно зі з'єднанням Народно-визвольної армії Югославії (НВАЮ) та військ Вітчизняного фронту Болгарії у вересні – жовтні 1944 року.

Київ був місцем проведення радянсько-югославських переговорів у листопаді 1973 р. для поглиблення співпраці у різних сферах, у яких взяли участь політичні лідери обох країн – Й. Броз Тіто та Л. Брежнєв [8].

Аналіз історії українсько-сербських відносин показує, що співробітництво між двома народами плідно розвивалося у різних сферах (економіки, права, у сфері мови і літератури, релігії та ін.). На сучасному етапі воно продовжується, вже на рівні міждержавних взаємин [10].

Після розпаду Югославії Україна завжди займала чітку позицію щодо цих республік, базовими принципами якої була повага до суверенітету та територіальної цілісності, недоторканості кордонів і державної незалежності кожної колишньої республіки СФРЮ, дотримання прав усіх національних меншин та етнічних груп, виконання всіма сторонами конфліктів відповідних резолюцій Ради Безпеки ООН.

Україна зайняла свою позицію у косовському конфлікті: вона не визнає незалежності Косово. Влада Косово підтримує Україну у період повномасштабного російського вторгнення на її територію, незважаючи на таку позицію нашої держави [3]. Проблема Косово залишається болючою та складною для Сербії, яка негативно ставиться до спроб окремих українських політиків змінити ставлення до статусу Косово і невдоволена заходами, спрямованими на включення його до членства у Раді Європи.

О. Бірюкова виділяє чинники, що поєднують Україну із Сербією та

іншими балканськими країнами: історична близькість; культурно-духовні взаємозв'язки, особливо в галузі освіти і науки; модернізаційні та євроінтеграційні процеси; існування в них української громади; участь у світовій системі колективної безпеки [1, с. 237].

Зазначимо, що протягом вже майже чверті ХХІ ст. сербо-українські відносини досить активно розвивалися у різних сферах. Знаковою датою нового етапу стало встановлення дипломатичних відносин між Україною та Союзною Республікою Югославією (у складі якої перебували Сербія і Чорногорія) 15 квітня 1994 р. Важливими подіями у розвитку двосторонніх відносин були, зокрема: робочий візит Президента України Леоніда Кучми до Белграду у січні 2001 р.; офіційний візит до Києва президента Сербії і Чорногорії Светозара Маровича у листопаді 2003 р.; офіційний візит до Республіки Сербії голови Верховної Ради України Володимира Литвина у квітні 2011 р. та офіційний візит Президента Сербії Бориса Тадича до України в листопаді того ж року; офіційний візит Президента України Петра Порошенка до Сербії у липні 2018 р. та ін. [7].

У 2014 р. сербські націоналістичні політики фактично підтримали позицію РФ в її агресії проти України (діях на Донбасі та в Криму); проєвропейські сербські політичні сили вбачали в них аналог косовських подій [6, с. 180]. Щодо подій 2022 року, то, на думку П. Кралюка, Сербія не підтримує російське вторгнення в Україну. Про це, зокрема, було сказано президентом Сербії Александаром Вучичем, що через повномасштабну російсько-українську війну сербо-російські відносини переживають складний період. Влада Сербії визнає територіальну цілісність України, хоча і не приєдналася до санкцій ЄС проти РФ [4]. З іншого боку, як зазначає Ю. Майстренко, «Белград буде балансувати між Сходом та Заходом до вступу в ЄС», і, можливо, збереже активну проросійську політику після вступу до нього [5, с. 165].

Отже, на сучасні сербо-українські відносини суттєво впливає російський чинник. Будемо сподіватись, що у сербо-українських відносинах, незважаючи

на виклики сьогодення, вдасться зберегти мир, взаєморозуміння, і переможе на підтримку України історична пам'ять добрих взаємовідносин між двома народами.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бірюкова О.О. Сучасна Україна і постюгославський простір: нові горизонти взаємовідносин. *Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна*. Харків: Видавництво ХНУ ім. В.Н. Каразіна. 2010. № 885: сер. «Питання політології», вип. 16. С. 230-238.

2. Дмитрієв В. С. Сербі в Україні (XVIII – початок XIX ст.): дис. канд. іст. наук: 07.00.01. Київ, 2006. 197 с.

3. Косово продовжить підтримувати Україну попри невизнання його незалежності Києвом – голова МЗС. *Радіо Свобода*. 09.05.2024. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-kosovo-pidtrymka-ukrainy/32938675.html> (дата звернення: 30.05.2024)

4. Кралюк П. Для Сербії «Крим і Донбас – це Україна»: на часі українсько-сербська культурна дипломатія. *Радіо Свобода*. 22.01.2023. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/serbiya-pidtrymuye-tsilisnist-ukrayiny-kul%CA%B9turna-dyplomatiya/32232468.html> (дата звернення: 05.06.2024)

5. Майстренко Ю. І. Сучасна зовнішня політика Сербії: ЄС чи РФ? *Міжнародні та політичні дослідження*. 2019. Вип. 32. С. 154-170.

6. Павленко О. С. Позиція міжнародного співтовариства щодо самовизначення Косова (1990–2010-ті рр.): дис. канд. іст. наук: 07.00.02. Київ, Тернопіль, 2018. 226 с.

7. Політичні відносини між Україною та Сербією. *Посольство України в Республіці Сербія*. 14.06.2023. URL: <https://serbia.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/536-politichni-vidnosini-mizh-ukrajinoju-ta-serbijeju> (дата звернення: 01.06.2024)

8. Радянсько-югославські переговори. *Молодий комунар*. 15 листопада 1973 р. С. 1. URL: <https://old.library.kr.ua/elib/molkom/1973/MK1771-19731115.pdf> (дата звернення: 03.06.2024)

9. Ткачик О. О. Українсько-сербські зв'язки крізь призму діяльності

глав держав (1999–2008 рр.). *Історична панорама. Спеціальність : Історія*. 2013. Вип. 16. С. 116-125.

10. Україна і Сербія: погляд у майбутнє з позиції історії. *Голос України*. 6 квітня 2011 р. URL: http://lib.rada.gov.ua/static/about/vistupi_text/Litvin/golos_11_04_06.html (дата звернення: 03.06.2024)

11. Шип Н.А. Вихідці з південно- і східнослов'янських країн у Київській духовній академії (XIX – поч. XX ст.). *Історіографічні дослідження в Україні. Науковий збірник*. Київ: Поліграф. дільн. Інституту історії України НАН України, 1999. С. 332–342.